

15.10.2025

JulkICT

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen ohjausryhmä, 12. kokous

Aika	keskiviikko 8.10.2025 klo 9:30-11:00	
Paikka	Microsoft Teams	
Osallistujat	Jarkko Levasma, pj.	valtiovarainministeriö
	Katja Väänänen	valtiovarainministeriö
	Timo Kievari	liikenne- ja viestintäministeriö
	Jukka Haapamäki	opetus- ja kulttuuriministeriö
	Mikko Levämäki	sisäministeriö
	Petteri Ohvo	työ- ja elinkeinoministeriö
	Pekka Rehn	Digi- ja väestötietovirasto
	Teemupekka Virtanen	sosiaali- ja terveysministeriö
	Riikka Noponen	valtiovarainministeriö
	Anna-Riikka Pouttu, s.	valtiovarainministeriö
	Teemu Kääriäinen	valtiovarainministeriö
	Laura Kolinen	valtiovarainministeriö
	Päivi Anttila	valtiovarainministeriö
	Petri Suvila	Liikenne- ja viestintävirasto (asiakohta 4)
	Mikael Linden	Liikenne- ja viestintävirasto (asiakohta 4)
Poissa	Aleksi Yrttiaho	sosiaali- ja terveysministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:30.

2. Esityslistan sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin ohjausryhmän kokouksen esityslista sekä edellisen kokouksen (3.9.2025) pöytäkirja.

3. Hankkeen tilannekatsaus

Noponen kävi läpi eIDAS-hankkeen ajantasaista tilannetta. Valtiovarainministeriössä on valmisteltu lausuntotiivistelmä ja tavattu sidosryhmiä. Kuluvalle kaudella viimeistellään hallituksen esitys, joka toimitetaan myös lainsäädännön arviointineuvoston käsiteltäväksi. Digi- ja väestötietovirasto (DVV) on siirtänyt lompakkopilotoinnin ylläpitoon, ja lompakkoratkaisujen markkinatarjonnan kartoitus on valmistunut. Tuotantokehitys on käynnistetty lompakolla

tunnistautumisesta sekä luonnollisen henkilön tunnistetietojen myöntämisestä. Poliisihallitus on järjestänyt hankkeen ensimmäisen riskityöpajan, ja kuluvalle kaudella keskitytään erityisesti MHEKO-ratkaisukuvakseen läpikäyntiin. DVV:n kanssa toteutetaan ensimmäinen yhteinen ulkoinen viestintätoimenpide. Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) on työstänyt oikeushenkilön tunnistetietojen sääntökirjaa, ja leimapalvelun käyttöönoton POC-toteutusta jatkotyöstetään. Lisäksi se on osallistunut aktiivisesti WEBUILD-konsortion työskentelyyn. Liikenne ja viestintäviraston (Traficom) esiselvitys luottavien osapuolten rekisteristä on valmistunut merkittävilta osin. Tulevalla kaudella arvioidaan luottavien osapuolten rekisterin toteutuksen ja ylläpidon resurssitarpeet. Pohjoismaisen sertifiointikriteeristön projektissa yhteistyö on tiivistynyt isoista jäsenmaista koostuvan epävirallisen työryhmän kanssa. Sertifiointijärjestelmän beta-versio valmistuu arviolta vuoden vaihteessa. Vuoropuhelu kansallisten arviointilaitosten ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten kanssa aloitetaan. Riskit liittyivät kaikilla organisaatioilla valmistelun aikatauluun sekä puuttuviin tai keskeneräisiin teknisiin määrittelyihin sekä sertifiointikriteeristöön.

Keskustelussa tuotiin esiin, että lompakon käyttöönottoprosessilla on vaikutusta lompakon menestymiseen. Keskusteltiin mahdollisesta yhteistyöstä Viron kanssa lompakon kehittämisessä. Lisäksi keskusteltiin huolesta, joka liittyy vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten vähäiseen kiinnostukseen lompakoiden sertifiointiin. Keskustelua on käyty komission kanssa, ja mahdollisia toimijoita pyritään kartoittamaan. Pohjoismaiden digiministereiden tulevalle yhteisellä julkilausumalla pyritään myös motivoimaan arviointilaitoksia akkreditoitumaan pohjoismaiseen arviointikriteeristöön. Puheenjohtaja toivoi, että hankkeessa arvioitaisiin varasuunnitelmia sen tilanteen varalle, jos lompakolle ei löytyisi vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

4. Esiselvitys luottavien osapuolten rekisterin toteutuksesta

Suvila ja Linden kävivät läpi keskeisiä tuloksia esiselvityksestä luottavien osapuolten rekisterin toteutuksesta sekä suunnitellusta etenemismallista. Esiselvitys sisältää neljä linjausehdotusta. Ensimmäisenä ehdotetaan, että Suomessa toteutettaisiin rekisteröintivarmenteet, mutta niiden hankkiminen ja käyttö luottaville osapuolille olisi vapaaehtoista. Rekisteröintivarmenteiden avulla lompakko kertoo käyttäjälleen, mitä lompakon tietoja luottava osapuoli on ilmoittanut hyödyntävänsä perustuen luottavien osapuolten rekisteritietoihin. Toiseksi ehdotetaan, että pääsyvarmenteet hankittaisiin markkinatoimijoilta kilpailuttamalla. Pääsyvarmenteita käytetään luottavan osapuolen tunnistamiseen, ja niiden toteuttaminen on jäsenmaille pakollista. Kolmantena ehdotetaan, että vuoropuhelua kaupallisten rekisterituotteiden markkinatoimijoiden kanssa jatketaan, mutta ensisijaisena vaihtoehtona tutkitaan oman luottavien osapuolten rekisterin kehittämistä valtion omistukseen. Neljäntenä kokonaisuutena ehdotetaan, että PRH:n rekistereiden voidaan luottaa tuottavan täsmällisiä tietoja luottavien osapuolten rekisteröintiä varten, ja suomalaisten oikeushenkilöiden osalta tarkistusta PRH:n rekistereistä pidetään riittävänä eikä lisätarkistuksia tarvita.

Esiselvityksessä kuvataan myös MVP-vaiheet kohti tavoiteltua luottavien osapuolten rekisteriä ja rekisteröintimenettelyä. Ensimmäisessä vaiheessa toteutettaisiin julkaisupalvelu ja varmenteet, testattaisiin lompakkoa ja valmisteltaisiin rekisteröintiperiaatteet. Toisessa vaiheessa toteutettaisiin rekisteröintipalvelu ja lisättäisiin automaation määrää prosessissa. Kolmannessa vaiheessa toteutettaisiin rajapinta Suomi.fi-tunnistukseen nojaavien asiointipalveluiden tietojen tuomiseen DVV:stä. Nämä toteutettaisiin vuoden 2026 loppuun mennessä. Lopullisena tavoitetilana olisi www-pohjainen palvelu. Tässä vaiheessa toteutuksen ja ylläpidon resurssitarpeista ei ole vielä valmiita arvioita.

Puheenjohtaja tiedusteli, tukevatko kaupalliset lompakon tarkistussovellukset rekisteröintivarmenteita sekä pohti oman rekisteriratkaisun toteuttamisen välttämättömyyttä

suhteessa tilanteeseen, jossa markkinoilta löytyy kaupallisia rekisterituotteita. Asia on kuitenkin Traficomien omassa päätäntävallassa. Lisäksi puheenjohtaja tiedusteli, olisiko Suomi.fi-tunnistusta käyttävät asiointipalvelut mahdollista rekisteröidä kerralla ilman jokaisen asiointipalvelun rekisteröimistä erikseen. Ohjausryhmän linjausten jälkeen aloitetaan kartoitus vaatimuksista, joita on huomioitava tarkastussovellusten näkökulmasta. Kaupallisia rekisterituotteita pyritään hyödyntämään rekisteröintipalvelun osa-alueessa. Suomi.fi-tunnistusta hyödyntävien asiointipalveluiden kerralla rekisteröintiin liittyy haasteita tietojen päivittymisen näkökulmasta. Keskusteltiin lisäksi Suomi.fi-tunnistuksesta henkilöllisyyden linkittämisen näkökulmasta. Tässä vaiheessa Suomi.fi-tunnistukseen ei olla toteuttamassa etärekisteröintiä ja linkitys toteutetaan olemassa olevaan henkilötunnukseen. Etärekisteröinnin merkitys on kuitenkin tunnistettu. Puheenjohtaja totesi, että viestinnällisestä näkökulmasta on tärkeää tuoda esiin, ettei lompakko alkuvaiheessa ratkaise kaikkia rajat ylittävään sähköiseen asiointiin liittyviä haasteita.

Hyväksyttiin esitetty etenemismalli.

5. Lausuntopalaute eIDAS-asetusta täydentävästä lainsäädännöstä

Kolinen kävi läpi eIDAS-asetusta täydentävän kansallisen lainsäädännön lausuntopalautetta. Lausunnonantajia oli yhteensä 115. Yleisesti lausuntopalaute oli positiivista ja esityksen tavoitteita kannatettiin. Erityisesti lausunnoissa korostui asiakkuudesta riippumaton sähköinen tunnistautuminen, ulkosuomalaisten ja alaikäisten sähköinen asiointi sekä rajojen yli tapahtuva asiointi. Muiden tunnistusvälineiden käyttömahdollisuuksien sekä vaihtoehtoisten asiointitapojen säilymistä pidettiin tärkeänä, samoin kuin kansalaisten neuvontaa ja tukea. DVV:n roolia lompakon tarjoajana kannatettiin, mutta samalla pidettiin tärkeänä yksityisen sektorin toimijoiden mahdollisuutta tarjota lompakko. Lausunnoissa nousi joitain kilpailuoikeudellisia näkökulmia, joista keskustellaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa. Henkilöllisyyden linkittämispalvelun laajentamista yksityiselle sektorille toivottiin laajasti, ja sääntely pyritään laatimaan niin, että palvelun laajentaminen olisi tulevaisuudessa mahdollista ilman säädösmuutoksia. Samoin oikeushenkilöiden tunnistetietojen tarjoamista toivottiin laajemmalle joukolla oikeushenkilömuotoja. Kielto luovuttaa lompakko toisen käyttöön nähtiin haastavaksi erityisesti avustajaa käyttävien henkilöiden näkökulmasta. Asiasta keskustellaan yhdenvertaisuusvaltuutetun kanssa. Useat virastot toivat esiin sääntelystä virastoille tulevat uudet tehtävät ja niiden rahoituksen, joita tullaan pitämään jatkovalmistelussa esillä.

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen sääntelyn osalta nousi mm. kysymykset tietojen käsittelyn sijainnista ja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen myöntöperusteista. Kansallista ekosysteemiä pidettiin hyvänä lisänä hallituksen esitykselle, ja sen osalta tunnistettiin useita erilaisia käyttötapauksia erityisesti liittyen sähköisiin attribuuttitodistuksiin. Kaikein kaikkiaan lausuntopalautteen johdosta ei ole tarkoitus muuttaa hallituksen esityksen peruslähtökohtia. Hallituksen esityksen käsittely perustuslakivaliokunnassa on todennäköistä.

Keskustelussa todettiin, että 13-vuoden ikärajaan päädyttiin jo edellisen hallituskauden aikana digitaalisen henkilöllisyystodistuksen valmistelussa perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti. Tuotiin esiin, että tunnistuskäytön tehtävien muutosten saamaa lausuntopalautetta arvioidaan vielä liikenne- ja viestintäministeriössä erityisesti ensitunnistamisen kiellon näkökulmasta. Lisäksi ministeriö tarkastelee Traficomille tulevien tehtävien resursointia mm. maksusääntelyn näkökulmasta.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

6. Riskienhallinta

Kääriäinen kävi läpi eIDAS-hankkeen riskienhallintaa ja erityisesti sertifiointiin liittyvää riskiä. Riskien määrä on laskussa. DVV:n tuottamien ratkaisukuvausten myötä usean riskin

todennäköisyys on laskenut. Sertifiointijärjestelmän kehittäminen on noussut uudeksi sietämättömäksi riskiksi. Riskinä on, että jo hyväksytyihin täytäntöönpanosäädöksiin lisättäisiin puuttuvien standardien lisäksi muita merkittäviä muutoksia, jotka voisivat vaikuttaa sertifiointijärjestelmän kehittämiseen. Riskin seurauksena voi olla, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset eivät akkreditoidu lompakon sertifiointia varten. Riskiin pyritään vaikuttamaan komitea- ja työryhmätyöskentelyn kautta sekä seuraamalla standardoinnin kehittymistä. Myös projekti pohjoismaisen sertifiointikriteeristön luomiseksi (NOBCCS) ja keskustelut arviointilaitosten kanssa ovat keskeisiä vaikuttamiskanavia.

Puheenjohtaja toivoi, että riskin toimenpiteisiin lisättäisiin varasuunnitelman laatiminen, jos yksityistä arviointilaitosta ei löytyisi. Tiedusteltiin ylemmän tason keskustelukanaavista komission kanssa. Vaikuttamistyötä on tehty suoraan DG CNCT-osastoon kahdenvälisissä tapaamisissa. Keskusteltiin 10. riskistä liittyen korotetun tason tunnistusvälineiden käyttöön lompakon käyttöönotossa sekä kokonaisuuteen liittyvän standardin valmistelusta. Puheenjohtaja totesi, että 10. riskin riskitasoa ja toimenpiteitä voisi harkinnan mukaan arvioida uudelleen.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

7. Muut esille tulevat asiat

Sosiaali- ja terveysministeriö kertoi, että ministeriössä on laadittu selvitys lompakon käytöstä sosiaali- ja terveyssektorin näkökulmasta. Sovittiin, että asiaa esitellään tiedoksi-asiana ohjausryhmän marraskuun kokouksessa 11.11.2025.

8. Seuraava kokous

Ohjausryhmän seuraavat kokoukset järjestetään:

- ti 11.11.2025
- ma 8.12.2025

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:03.